

GÜNLÜDÜR
15/10/2025

Konu :Soru Önergeleri

7/31088

İlgi : 28.07.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1671563 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Manisa Milletvekili Sayın Şenol SUNAT tarafından tevcih edilen 7/31088 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:96ACEA75-A119-4A41-90D1-FFA903A4F807

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin: sorunergisi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞENOL SUNAT'IN

7/31088 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Türk gemi inşa sektörü, artan üretim maliyetleri ve finansmana erişim sorunları nedeniyle büyük bir krizle karşı karşıya kalmış, 2025 sektör için zor bir yıl olmuştur. Özellikle, Norveç gibi en önemli ihracat pazarlarında yaşanan kayıplar, Türk tersanelerinin rekabet gücünü ciddi şekilde zayıflatmış ve sektördeki üreticilerin büyük zorluklarla karşılaşmasına neden olmuştur. Haziran ayında sektörde yaşanan ihracat kaybı %62 oranında bir azalma göstererek, gemi inşa sektöründeki kriz tablosunu net bir şekilde ortaya koymuştur. Sektör Ocak-Haziran 2025 döneminde yıllık bazda %1,3 oranında daralmıştır.

Üretim maliyetlerinin Norveç'le başa baş seviyelere gelmesi, Türk tersanelerinin fiyat avantajını kaybetmesine ve dolayısıyla sipariş kaybı yaşamasına yol açmıştır. Türkiye'nin gemi ve yat ihracatındaki bu daralma, yıl sonunda %15'in üzerine çıkacağı tahmin edilmektedir. Diğer yandan, finansmana erişim konusunda yaşanan zorluklar, üreticilerin yatırımlarını sürdürebilmesi ve rekabetçi olabilmesi açısından ciddi engeller teşkil etmektedir. Yüksek faiz oranları ve döviz kurlarındaki belirsizlik, üreticilerin maliyetlerini artırmakta ve sektördeki firmaların iflas riskiyle karşı karşıya kalmalarına yol açmaktadır.

Buna ek olarak, özel amaçlı gemi inşasında Türkiye'nin küresel liderliğinin tehlikeye girmesi, sektördeki üreticilerin zorlu bir dönem geçirmelerine sebep olmuştur. Özellikle küçük ve orta ölçekli firmaların, yüksek üretim maliyetleri ve KDV istisnalarının bulunmaması nedeniyle zor durumda kaldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, sektörün uzun vadeli sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir. Türk tersanelerinin yurt dışına yatırım yapmaya başlaması, mevcut ekonomik koşullar altında iç piyasada kayıpların artabileceğini göstermektedir.

Son olarak, sektördeki istihdam kaybı da devam etmektedir. 80'in üzerindeki aktif tersanede iş gücü katılımı düşmüş, sektördeki işçi sayısı son bir yılda %10 oranında azalmıştır. Bu durum, sadece sektördeki çalışanları değil, aynı zamanda sektöre bağlı olan yan sanayi ve hizmet sektörlerini de olumsuz etkilemektedir.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

Soru 1- Türk gemi inşa sektöründeki daralmayı önlemek ve rekabet gücünü artırmak amacıyla bakanlığınız tarafından ne gibi önlemler alınmaktadır?

Soru 2- Norveç gibi önemli ihracat pazarlarında yaşanan kayıpların ardından, Türk tersanelerinin bu pazarlarda tekrar etkin olabilmesi için bakanlığınız hangi stratejileri geliştirmiştir?

Soru 3- Türk gemi inşa sektöründe finansmana erişimle ilgili yaşanan sıkıntıları aşabilmek adına, düşük faizli kredi imkânları veya diğer teşviklerin sağlanması yönünde bakanlığınız bir çalışma yapmakta mıdır?

Soru 4- Küresel çevre dostu gemi inşa talebinin arttığı bu dönemde, Türk tersanelerinin çevreci üretim kapasitesini artırabilmesi için bakanlığınızın destekleri nelerdir?

Soru 5- Bakanlığınız özellikle küçük ve orta ölçekli firmaların yaşadığı zorluklar göz önünde bulundurulduğunda, KDV istisnalarının bu firmalar için tekrar gözden geçirilmesi gibi bir plan söz konusu mudur?

Soru 6- Bakanlığınız sektördeki istihdam kaybının önüne geçebilmek için iş gücü piyasasında neler yapılmayı planlamaktadır? Ayrıca, tersanelerdeki iş gücü kaybını engellemek için alınan önlemler nelerdir?

Soru 7- Türk gemi inşa sektöründeki daralmanın yanı sıra, yerli şirketlerin yatırımlarını yurt dışına kaydırmasının önüne geçebilmek adına bakanlığınızın almayı düşündüğü tedbirler nelerdir?

Soru 8- Gemi inşa sektöründeki zorlukların yerli üreticilere etkisini hafifletmek için hangi vergisel teşvikler ve finansal destekler sunulmaktadır?

Soru 9- Hindistan gemi inşa ve onarım sektörüne destek olmak için “denizcilik geliştirme fonu” kurmaya karar verdi. Bakanlığınızın Türk denizcilik sektörüne yönelik olarak böyle bir fon oluşturma hedefi var mıdır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız tarafından yürütülen sanayi politikaları kapsamında; üretim altyapısının güçlendirilmesi, yerli ve yenilikçi üretimin desteklenmesi, dijital ve çevreci dönüşümün hızlandırılması temel öncelikler arasında yer almakta olup, bu yaklaşım çerçevesinde gemi inşa sanayi de Bakanlığımız politika araçları kapsamında desteklenmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımızca yayımlanan “Mobilite Araç ve Teknolojileri Yol Haritası” çerçevesinde elektrikli ve otonom deniz araçlarına, yerli gemi sistemlerine ve yeşil liman çözümlerine yönelik somut eylemler tanımlanmıştır.

Gemi inşa yatırımları, Yatırım Teşvik Sistemi çerçevesinde desteklenmekte olup; HİT-30 Programı ile tersanelerin dijital üretim ve enerji verimliliği yetkinliklerini artıran projeler, HAMLE Programı ile de gemi inşa yan sanayisine yönelik stratejik teknoloji üretimi projeleri desteklenebilmektedir. Bakanlığımız, sektörün üretim kapasitesini güçlendirmek amacıyla mevcut destekleri etkin şekilde uygularken gelişmiş pazarlarda rekabet gücünü artırmak amacıyla da üretim altyapısının modernizasyonu ve teknolojik derinleşmesi için yeni politika araçları geliştirmeye yönelik çalışmalarını sürdürmektedir.

Tarafımızca yürütülen Yatırım Teşvik Sistemi kapsamında, gemi inşa sektöründe faaliyet gösteren yerli üreticilerin rekabet gücünü artırmak ve finansal yüklerini hafifletmek amacıyla çeşitli vergisel ve finansal destek unsurları da sağlanmaktadır. Bu bağlamda daha önce 18 ay olarak uygulanan istihdam desteği 9903 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında 24 aya çıkarılmış olup Savunma Sanayi Başkanlığı ile imzalanan sözleşmeye istinaden yürütülen projelerde destek, sözleşme süresi sonuna kadar uygulanmaktadır. Ayrıca, HAMLE Programı ile yerli üretim ve stratejik teknoloji projelerine entegre finansman imkânları sunulmakta; gemi inşa sektörüne yönelik uygun projeler de bu çağrılardan faydalanabilmektedir.

Öte yandan, gemi inşa sektörünün üretim kapasitesinin sürdürülebilirliği için meslek liseleri ve yüksekokullar ile üretim tesisleri arasında uygulamalı eğitim modelleri desteklenmekte; dijital dönüşüm, yeşil üretim ve verimlilik odaklı teknolojilere uyumlu becerilerin kazandırılmasına yönelik faaliyetler teşvik edilmektedir. Bakanlığımız, iş gücü kayıplarının azaltılması ve sektörün uzun vadeli istihdam ihtiyacının karşılanması amacıyla ilgili kurumlar ve sektör paydaşlarıyla eşgüdüm içinde çalışmalarını sürdürmektedir.